

CHARTER MET DE HORECASECTOR SOCIAAL LUIK

1 MEI 2016

Federale Overheidsdienst
Werkgelegenheid,
Arbeid en Sociaal Overleg

Sociale Zekerheid
Zelfstandige Ondernemers

Federale Overheidsdienst
Sociale Zekerheid

Fédération
HoReCa
Wallonie

comeos

JOHAN VAN OVERTVELDT
MINISTER VAN FINANCIËN
EN FISCALE FRAUDEBESTRIJDING

WILLY BORSUS
MINISTER VAN MIDDENSTAND, ZELFSTANDIGEN,
KMO'S, LANDBOUW EN MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE

BART TOMMELEIN

Staatssecretaris voor Bestrijding van de sociale fraude,
Privacy en Noordzee

VOORWOORD

Op voorstel van voormalig staatssecretaris voor bestrijding van de fiscale fraude Elke Sleurs, minister van Financiën en bestrijding van de fiscale fraude Johan Van Overtveldt, staatssecretaris voor bestrijding van de sociale fraude Bart Tommelein, en in samenwerking met vice-eerste minister en minister van Werk en Economie Kris Peeters, minister van Sociale Zaken, Maggie De Block en minister van Middenstand, Zelfstandigen en KMO's Willy Borsus, heeft de ministerraad op vrijdag 6 februari het Horecaplan 2015 goedgekeurd.

Deze regering wil, in het verlengde van de vorige regeringen, evolueren naar een 100 % witte horeca. Ze wil dit evenwel doen binnen een realistisch kader, zodat ze de tewerkstelling kan vrijwaren in een sector met veel arbeidskrachten, rekening houdend met de specifieke kenmerken van deze sector (weekend- en avondwerk). In 2010 is het traject naar verwittiging gestart met een btw-verlaging voor de restaurant- of cateringdiensten van 21 naar 12 %.

In het regeerakkoord van 9 oktober 2014 zijn drie bijkomende lastenverlagingen voor de horeca opgenomen, nl. voor overuren, gelegenheidsarbeid en flexi-jobs. Deze maatregelen komen bovenop betreffende btw-verlaging van 2010 en het horecaplan onder de vorige legislatuur. Deze lastenverlagingen werden in de loop van 2015 ingevoerd. De invoering van het GKS gebeurt dus samen met deze bijkomende lastenverlagingen.

Dit charter houdt, binnen dit verwittigingstraject, rekening met de eerdere regelgeving¹ die voor bepaalde horecazaken de verplichting invoerde (1) om zich tegen uiterlijk 28.02.2015² als toekomstige gebruiker van een witte kassa met blackbox bij de FOD Financiën te registreren en (2) om deze tegen uiterlijk 01.01.2016 te installeren.

Zaken die louter dankzij de nieuwe regeling³ onder het verplicht gebruik van een GKS zouden vallen dienen zich te registreren voor 01.07.2016. De aankoop van hun GKS-systeem dient te gebeuren voor 01.10.2016 en deze kassa dient uiterlijk op 01.01.2017 operationeel te zijn.

Vanaf 1 mei 2016 zal de fiscale administratie de registratie, de bestelling, de aanwezigheid en het gebruik van deze verplichte kassa op gerichte wijze controleren.

De regering wil de levensvatbaarheid van de horeca, die een belangrijke economische en maatschappelijke rol heeft, absoluut verzekeren.

Onderhavig document geeft uitvoering aan het fiscaal aspect van de beslissing van de Ministerraad van 6 februari 2015 tot het afsluiten van een charter met de fiscale controlediensten, alsook aan het regeerakkoord van 9 oktober 2014.

¹ Beslissing Btw, nr. E.T.123.798, dd. 24.01.2014 (arrest nr. 232.549 van 14.10.2015 van de Raad van State)

² De uiterlijke datum om te voldoen aan de registratieverplichting, die aanvankelijk werd vastgesteld op 28 februari 2015, werd gewijzigd naar 30 april 2015.

³ Art. 21bis (nieuw) van het Koninklijk Besluit nr. 1

CHARTER

De ondertekenende partijen zijn van mening dat de drie stadia in de strijd tegen sociale fraude - de informatie/preventie, de opsporing en tenslotte de bestrafing - moeten worden verenigd.

Dit charter strekt ertoe de wederzijdse vertrouwensrelatie tussen de horecaondernemer en de sociale inspectiediensten verder te verbeteren. Zowel horecaondernemers als inspectiediensten hebben belang bij een positief en efficiënt verloop van de controles en een professionele nazorg.

De strijd tegen zwartwerk in de horeca moet, zoals de voorbije jaren, worden voortgezet, maar mag niet beperkt blijven tot een repressieve aanpak. Niettemin blijven de inspecteurs bij onderzoeken op last van de gerechtelijke instanties werken volgens de richtlijnen van hetzij de arbeidsauditeur, hetzij de Procureur des Konings. De regering zet dan ook met het horecaplan in op extra stimulansen die niet aangegeven werk minder aantrekkelijk maken. De strijd tegen zwartwerk moet eveneens gepaard gaan met efficiënte controle-instrumenten, zoals onder meer de geregistreerde kassa's, die vanaf 2016 verplicht worden in de horeca.

1. Preventieve acties

De ondertekenende partijen zullen alle ondernemingen van de sector sensibiliseren met behulp van informatiecampagnes (via brochures en documentatie op de website, ...), studiedagen of enig ander informatiekanaal over de wettelijke mogelijkheden om het werk op legale wijze te organiseren en sociale fraude te voorkomen.

Daarnaast worden aangekondigde sociale flitscontroles in de horeca ingevoerd die een sterk ontradend effect zullen hebben. Hiertoe zullen de inspectiediensten het nodige initiatief nemen. De sociale flitscontroles zullen worden aangekondigd op de website van de SIOD. Naast deze aangekondigde controles blijven de onaangekondigde controles uiteraard belangrijk en essentieel.

Tevens wordt er gestreefd naar de invoering van een systeem voor zelfcontrole door de horecabedrijven. Dit controlesysteem past in het kader van de bestaande wettelijke en reglementaire bepalingen en zal geen nieuwe verplichtingen opleggen aan de sector.

Om de inspecties uit te voeren, gebruiken de inspectiediensten onder meer checklists. Deze checklists worden opgesteld door de SIOD in overleg met de verschillende inspectiediensten. Deze checklists kunnen echter geen afbreuk doen aan het recht van de sociale inspecteur om, zoals bepaald in het Sociaal Strafwetboek, zich alle documenten te laten voorleggen die noodzakelijk zijn voor het onderzoek. Deze checklists zullen ter beschikking worden gesteld van de horeca-uitbaters via de website van de SIOD om de transparantie en het informatieve aspect te bevorderen. De checklists zijn gebaseerd op de wetteksten.

De controleacties zullen passen in het gewone kader van de controles waarbij de horecasector een van de prioriteitssectoren blijft. 2015 werd beschouwd als een overgangsjaar, in afwachting van de elektronische kassa (GKS), en er werden begeleidingsmaatregelen ingevoerd. Het aantal opgelegde controles daalde in 2015 en zal in 2016 opnieuw worden opgetrokken, zonder evenwel het niveau van 2014 te overschrijden.

2. Invoering van het GKS

De inspectiediensten zullen, geval per geval, rekening houden met de technologische problemen van het GKS die een uitbater eventueel en onvrijwillig ondervindt wanneer het erkende GKS hem niet toelaat om de voorzorgsmaatregelen te treffen voor het bewaren van de gegevens en dit voor zover het betrekking heeft op het verleden.

3. Selectie en detectie

Controles zijn geen doel op zich maar wel een middel in de strijd tegen sociale fraude. De **detectie en selectie van controletargets** kunnen gebaseerd zijn op risicoanalyse en datamining waarbij de aanwezigheid van het GKS al dan niet in aanmerking kan worden genomen. De ondernemingen die zich nog niet of laattijdig hebben geregistreerd voor een kassaregister hebben een verhoogd risico op controle.

Op arbeidsplaatsen met een hoger risico op sociale fraude zullen gerichte controles plaatsvinden op de naleving van de sociale wetgeving. Om een multidisciplinaire aanpak te bevorderen en om ten volle te kunnen profiteren van de beschikbare personeelsbezetting, worden de onderzoeken van de arrondissementscellen voor zover mogelijk in gemeenschappelijk overleg gevoerd door de sociale inspectiediensten en dit geheel in het kader van een doelmatige inzet van het controlepersoneel. In voorkomend geval gebeurt dit samen met de fiscale inspectiediensten.

Bij de **selectie** van de targets zal het aantal ingezette ambtenaren aangepast worden in functie van het doel van de controle en van de aard en de omvang van de inrichting. Hetzelfde geldt voor de controletijd besteed aan het onderzoek en de actiemiddelen die worden ingezet. Daarnaast worden controles van verschillende inspectiediensten zoveel mogelijk uitgevoerd tijdens één inspectie op eenzelfde moment. Op die manier wordt de hinder tijdens controles tot een minimum beperkt en blijft de hinder van de service vanwege de uitbater naar de klanten toe maximaal beperkt.

De organisaties hebben de mogelijkheid om suggesties te doen om de controle te verbeteren.

4. Controleacties

Sociaal inspecteurs voeren vandaag hun taken reeds uit in overeenstemming met de deontologische regels waaraan ze als sociaal inspecteur gebonden zijn, en hebben daarbij ook aandacht voor het controleren van de aspecten waarvoor ze bevoegd zijn, rekening houdend met de proportionaliteit op het vlak van de middelen die ze daartoe gebruiken.

Ter verduidelijking en ter herinnering hieronder toch nog een aantal specifieke aandachtspunten:

Tijdens de controles waken de sociaal inspecteurs, telkens wanneer dat mogelijk is (dit is niet altijd het geval, bv. in het geval van de tewerkstelling van illegale werknemers), erover de goede werking van de onderneming niet te verstoren. Ze behandelen de klanten en hun gesprekspartners correct.

De gecontroleerde heeft recht op correcte en juiste informatie. De controleur identificeert zichzelf bij het begin van de controle. Voor een goed verloop van de controle wordt de horecaondernemer in de loop van de controle geïnformeerd over het doel van de controle, het verloop en de werkwijze, de mogelijke gevolgen van overtredingen en hoe hieraan verholpen kan worden. Wordt de gecontroleerde verhoord, dan wordt hij/zij gewezen op zijn/haar rechten en mogelijkheid tot beroep.

De horecaondernemers en het personeel stellen zich gedurende de controle constructief op en verstrekken de gevraagde inlichtingen, zonder de controle te hinderen. Zij zullen al het nodige doen opdat de controle vlot en in alle respect voor de waardigheid van de sociaal inspecteurs kan verlopen, ook jegens hun klanten.

De sociaal inspecteurs geven prioriteit aan herhaalde en/of zware fraude.

Binnen het appreciatierecht van de sociaal inspecteur, voor zover hij/zij niet optreedt in opdracht van de gerechtelijke instanties, kan de werkgever de mogelijkheid krijgen om kleine overtredingen recht te zetten zonder sancties en hiervoor het advies inroepen van de sociaal inspecteur. De inspectiediensten zullen herhaalde en/of zware inbreuken overmaken aan de bevoegde gerechtelijke instanties. In geval van inbreuk zal de werkgever worden opgevolgd, om er zeker van te zijn dat hij/zij zich in regel stelt.

5. Nazorg

Indien er gezamenlijke controles gebeuren, bv. in het kader van de acties van de SIOD, zal de coördinator van de actie ervoor zorgen dat er een kaartje wordt achtergelaten, met vermelding van de diensten + contactpersoon die bij de actie betrokken waren. Door de identificatie met de contactgegevens is het voor de gecontroleerde mogelijk om zich tot de coördinator van de actie te richten, die verdere inlichtingen kan verschaffen.

6. Evaluatie

Elk jaar, na een periode van twaalf maanden vanaf de ondertekening van deze overeenkomst, zal de SIOD, in overleg met de ondertekenende partners, de uitvoering ervan evalueren.

De ondertekenende partners zullen een verslag opstellen over de manier waarop de controles werden uitgevoerd. Er zullen rondetafelgesprekken worden georganiseerd waarop de ondertekenaars de besluiten van deze rapporten zullen bespreken.

Hiertoe zal elke inspectiedienst jaarlijks statistieken betreffende de behandeling van de ontvangen informatie in uitvoering van dit protocol bezorgen aan de SIOD. De evaluatie zal enerzijds betrekking hebben op de onregelmatigheden die werden vastgesteld en de aard ervan, op een algemene en anonieme wijze.

Anderzijds zal het nut van de informatie die door de organisaties wordt meegedeeld aan de inspecties, ook worden geëvalueerd.

Op basis van de resultaten van de aldus uitgevoerde evaluatie zullen de ondertekenende partijen voorstellen kunnen formuleren met het oog op de verbetering van de werking van deze overeenkomst. Zij zullen tevens voorstellen kunnen doen ter voorkoming van inbreuken, versterking van interne en externe controlemechanismen, wetgeving en informatieverstrekking, naar de leden van de ondertekenende partijen toe.

Deze overeenkomst treedt in werking op 1 mei 2016.

De minister van Financiën en Fiscale
fraudebestrijding

De minister van Middenstand, Zelfstandigen en
KMO's

Johan VAN OVERTVELDT

Willy BORSUS

De staatssecretaris voor Bestrijding van de sociale fraude

Bart TOMMELEIN

Horeca Vlaanderen

Horeca Brussel

Filip VANHEUSDEN

Yvan ROCQUE

Horeca Wallonië

Comeos

Thierry NEYENS

Dominique MICHEL

SIOD

FOD WASO – TSW

Michel ASEGLIO

Pierre-Paul MAETER

FOD SZ – Sociale inspectie

RVA

Frank VAN MASSENHOVE

George CARLENS

RSZ

RSVZ

Koen SNYDERS

Anne VANDERSTAPPEN